

آموزش الگوهای صحیح استناددهی: بررسی انحراف استنادی در استناد به "مقالات متا استناد" توسط نویسندگان برتر دانشگاه های علوم پزشکی ایران در سال ۲۰۱۷

سید عابدین حسینی آهنگری*: دانشجوی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

ثریا ضیائی: عضو هیأت علمی، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

فرامرز سهیلی: عضو هیأت علمی، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

افشین موسوی چلک: عضو هیأت علمی، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

چکیده: این پژوهش با هدف آموزش الگوهای صحیح استناددهی در تولیدات علمی نویسندگان برتر دانشگاه های علوم پزشکی ایران در سال ۲۰۱۷ با توجه به ارتباط میان متغیرهای سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی با الگوی "استناد به مقالات متا استناد" در مقالات نویسندگان برتر دانشگاه های علوم پزشکی ایران در سال ۲۰۱۷ انجام شده است. پژوهش حاضر از نوع مطالعات کاربردی علم سنجی و همبستگی (ارایه مدل) است. جامعه مورد بررسی کلیه اعضای هیأت علمی دانشگاه های علوم پزشکی ایران با شاخص H_Index ۱۰ و بالاتر بودند. حجم نمونه به روش نمونه گیری تصادفی نظام مند ۱۱۰ نفر تعیین شد. داده های جمع آوری شده با استفاده از نسخه ۱۶ نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته های این پژوهش نشان می دهد که مدل رگرسیونی متغیرهای سطح رشد اخلاقی ($\beta = -11/264$ ، $p = 0/018$) و خودکنترلی ($\beta = 0/007$) از قدرت پیش بینی معنادار برخوردار هستند و می توانند به عنوان عامل پیش بین الگوی رفتاری استناد به مقالات متا استناد در نظر گرفته شوند. با توجه به نتایج به دست آمده آموزش پرهیز از استناد کورکورانه به مقالات متا استناد که به نوعی "انحراف استنادی" تلقی می شود تا حد امکان می تواند به تقویت شاخص های استناد منجر شود.

واژگان کلیدی: رفتار استنادی، خودکنترلی، رشد اخلاقی، مقالات متا استناد.

*نویسنده ی مسؤو: دانشجوی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی،

Email: hoseini.abed@gmail.com

دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

مقدمه

رفتار استنادی معانی بسیاری دارد (گارفیلد، ۱۹۷۹). در استفاده از منابع برای نگارش مقالات، معمولاً رفتارهایی بروز می‌کند که اصطلاحاً به آنها رفتار استنادی اطلاق می‌کنند و شامل چگونگی استفاده از منابع، نوع تأکید بر مواد خاص، تکرار کاربرد برخی منابع، گرایش به متونی که به زبانی خاص منتشر شده، مواردی از این نوع است (حری، ۱۳۸۱).

"از زمانی که اولین مقاله علمی (توسط گراس و گراس) تعداد استنادهای دریافتی را به عنوان شاخص اهمیت آثار علمی مورد توجه قرار داد تاکنون حدود هشت دهه می‌گذرد، و امروزه این شاخص یکی از مهمترین شاخص‌ها برای ارزیابی مقالات محسوب می‌شود." (به نقل از ابراهیمی، ۱۳۹۱)

با توجه به اینکه بسیاری از پژوهشگران شاخص‌های استنادی را شاخص‌هایی مناسب برای ارزیابی مقالات علمی محسوب می‌کنند (ون ران، ۲۰۰۵)، و همچنین با توجه به کاربرد گسترده آنها در سیاست‌گذاری‌های ملی و بین‌المللی، برخی از منتقدان هنوز با دیده شک و تردید به این شاخص‌ها می‌نگرند و آنها را برای انعکاس تأثیر فعالیت‌های علمی ناکافی می‌دانند. دلیلی که این گروه بر آن اتفاق نظر دارند این است که فرایند مستند واقع شدن انتشارات علمی فرایندی پیچیده است و تحت تأثیر عوامل زیادی قرار دارد (وولگار، ۱۹۹۱). بورنمن و دانیل (۲۰۰۸)، نیز معتقدند که، انگیزه‌های استناد در مجامع علمی، فقط مبتنی بر تأثیرات شناختی و منطقی همتایان علمی نیست، بلکه در بعضی موارد مبتنی بر دلایلی کاملاً غیرعلمی و یا دلایلی اجتماعی است. در این پژوهش سعی بر این است تا این دلایل و انگیزه‌های غیرعلمی و یا اجتماعی در چارچوب سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی مورد بررسی قرار گیرد. هدف از انجام این پژوهش، مطالعه سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی به عنوان متغیرهای اجتماعی و روانشناختی مؤثر بر انگیزه‌های استناددهی در الگوی استناد به "مقالات متا استناد" در نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران در سال ۱۳۹۶ است. منظور از اصطلاح مقالات "متا استناد" که به نظر می‌رسد که برای اولین بار در این مقاله به

کار برده شده، مقالاتی هستند که در زمان مورد استناد واقع شدن توسط نویسندگان برتر علوم پزشکی بیش از ۵۰ استناد دریافتی داشته‌اند.

اهداف فرعی

سنجش وضعیت الگوی استناد به مقالات دارای تعدد استناد در نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران سنجش سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران سنجش تأثیر سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی بر الگوی استناد به مقالات دارای تعدد استناد در نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران ارائه راهکار و الگوهای کاربردی برای اصلاح رفتار استنادی نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران از آنجا که الگوهای رفتار استنادی نوعی رفتار آموزش-پذیر بوده و با تکامل سیر شناختی فرد حین آموزش امکان اصلاح آن وجود دارد، هدف از انجام این پژوهش بررسی الگوی رفتاری استناد به "مقالات متا استناد" در نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران است و می‌تواند در راستای تدوین سیاست‌های آموزشی و پژوهشی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایران مفید باشد و راهکارهای مناسبی ارائه نماید. تعیین شدت و نوع رابطه سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی بر الگوی استناد به "مقالات متا استناد" در نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران می‌تواند به ارائه الگویی پیشنهادی از روابط بین متغیرهای فوق در راستای تبیین رفتار استناد به "مقالات متا استناد" و راهکارهای مناسبی برای جلوگیری از انحراف در آن منتهی شود.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر با توجه به بررسی رابطه بین متغیرهای دو حوزه علم سنجی و روانشناسی اجتماعی از نوع بنیادی-کاربردی (ارایه مدل) است. در این پژوهش، جهت آزمون فرضیه پژوهش، مطالعه در دو بخش مجزا انجام گرفته است. در بخش اول مطالعه از پرسشنامه‌های DIT و خودکنترلی تانجی (فرم کوتاه) به ترتیب برای اندازه‌گیری سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی نویسندگان استفاده شده است. بخش دوم مطالعه به روش تحلیل استنادی انجام شد، به طوری که دو مقاله از هر کدام از اعضای گروه نمونه به روش

مقالات مورد نظر جهت استخراج متغیرهای بخش دوم مطالعه مورد تحلیل استنادی قرار گرفتند. مقالات مورد بررسی جمعاً ۸۸۸۲ ارجاع داشتند (میانگین ارجاعات هر مقاله ۴۰/۴ ارجاع). داده‌های جمع‌آوری شده طی بخش‌های اول و دوم مطالعه، با استفاده از نسخه ۱۶ نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. جهت انجام تحلیل و آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه استفاده شد. تحلیل‌های رگرسیون بر مبنای روش ورود (enter) انجام شده است.

سؤال‌های پژوهش

۱. آیا بین متغیر سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی، با الگوی استناد به "مقالات متا استناد" در نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران رابطه‌ای وجود دارد؟
۲. میزان اثرپذیری الگوی استناد به مقالات متا استناد از متغیرهای سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی چگونه است؟

فرضیه

۱. متغیرهای سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی قدرت پیش‌بینی الگوی استناد به مقالات متا استناد نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران را دارند.

یافته‌ها

یافته‌های حاصل از این پژوهش بیانگر این است که میانگین نمره خودکنترلی در نمونه‌های مورد بررسی $5/19+50/54$ می‌باشد که حداقل نمره بدست آمده ۳۴ و حداکثر آن ۶۵ می‌باشد. لازم به ذکر است که حداقل و حداکثر نمره قابل اکتساب در پرسشنامه مذکور به ترتیب ۱۳ الی ۶۵ می‌باشد.

همچنین میانگین نمره سطح رشد اخلاقی در نمونه‌های مورد بررسی $0/27+0/55$ می‌باشد که حداقل نمره بدست آمده ۰ و حداکثر آن ۹۳ می‌باشد. با توجه به نحوه نمره‌گذاری پرسشنامه سطح رشد اخلاقی (DIT)، حداقل و حداکثر نمره قابل اکتساب به ترتیب ۰ تا ۰/۹۵ می‌باشد که نمره ۰ تا ۰/۵۵ سطح رشد اخلاقی پایین و ۰/۵۵ تا ۰/۹۵ سطح رشد اخلاقی بالا تلقی می‌شوند.

در مورد الگوی استناد به مقالات متا استناد مشاهده می‌شود که نویسندگان مورد بررسی به طور میانگین

تحلیل استنادی مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه مورد بررسی در بخش اول این پژوهش، شامل کلیه نویسندگانی است که در سال ۲۰۱۷ (۱۳۹۶ خردادماه) در پایگاه اسکاپوس دارای اچ ایندکس ۱۰ و بالاتر بودند. معیارهای انتخاب مقالات نویسندگان نیز، علاوه بر مسئولیت نویسنده، جدیدترین مقالات آنها بوده است (۲ مقاله اخیر پژوهشگر به عنوان معیار در نظر گرفته شد). نمونه‌گیری پژوهش به روش تصادفی نظام‌مند با استفاده از جدول کرجسی مورگان انجام شد. حجم نمونه در این مرحله طبق فرمول $n=104+m$ و پیشینه مطالعه، ۱۱۰ نفر تعیین گردید. حجم نمونه بر مبنای روش آماری تحقیق که رگرسیون و همبستگی است، انتخاب شده است. هومن (۱۳۸۴) پیشنهاد می‌نماید که حجم گروه نمونه در مطالعات رگرسیون و همبستگی دست کم ۱۰۰ نفر باشد (هومن، ۱۳۸۴).

با توجه به نظرات صاحب‌نظران در این خصوص حجم نمونه ۱۱۰ نفری برای این پژوهش در نظر گرفته شد. تحقیقات مشابه این پژوهش با نمونه‌هایی محدودتر انجام شده است. به عنوان مثال دونالد کیس و جوزف میلر (۲۰۱۱) نیز در پژوهش خود در بررسی انگیزه‌های استناددهی نویسندگان حوزه کتابسنجی، ۶ مقاله پراستناد را معیار و نویسندگانی را که به این مقالات استناد نموده بودند از نظر انگیزه استناد مورد پژوهش قرار دادند. تعداد نویسندگان مورد بررسی ۱۰۲ نفر بودند. ابزار گردآوری داده‌های پژوهش، پرسشنامه‌های DIT و فرم کوتاه خودکنترلی تانجی بوده که در قالب ۱۳ مؤلفه، می‌باشد. حجم نمونه در این مرحله ۲۲۰ مقاله تعیین گردید (۲ مقاله برای هر نویسنده). انتخاب دو مقاله برای هر فرد، بر مبنای پیشینه تحقیقات رفتار استنادی بوده است. در مطالعات گذشته انگیزه‌ها و رفتارهای استنادی نویسندگان، معمولاً یک یا دو مقاله از نویسندگان معیار بررسی قرار رفته‌اند. وینکلر (۱۹۸۷)، در پژوهش خود در رابطه با بررسی انگیزه‌های استنادی ۲۰ نویسنده حوزه شیمی، ۲۰ مقاله را مورد بررسی قرار داد (هر نویسنده یک مقاله و در مجموع ۴۸۴ استناد). پس از انتخاب هدفمند ۲۲۰ مقاله از مقالات افراد مورد بررسی، کلیه ارجاعات

بررسی رابطه چندگانه عوامل سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی با الگوی استناد به مقالات متا استناد

یافته‌های این بخش از تحلیل رگرسیون بر مبنای روش ورود، بیانگر معنادار بودن مدل رگرسیون است. همان‌گونه که جدول ۲ نشان می‌دهد ضریب تعیین رابطه برابر ۰/۱۱۰ و نسبت F برابر ۶/۵۹۸ است که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار است.

همانگونه که در ارقام جدول ۳ مشاهده می‌شود در این مدل رگرسیونی متغیرهای سطح رشد اخلاقی ($\beta = -۱۱/۲۶۴$ ، $p = ۰/۰۱۸$) و خودکنترلی ($\beta = ۰/۰۰۷$) از قدرت پیش‌بینی معنادار برخوردار هستند و می‌توانند به عنوان عامل پیش‌بین الگوی رفتاری استناد به مقالات متا استناد در نظر گرفته شوند. با توجه به ضرایب رگرسیونی، متغیر سطح رشد اخلاقی تأثیر بیشتری در مقایسه با متغیر خودکنترلی بر روی الگوی استناد به مقالات متا استناد دارد. ضریب تعیین در این رابطه ۰/۱۱۰ می‌باشد و نشان می‌دهد که ۱۱ درصد از تغییرات متغیر الگوی استناد به مقالات متا استناد، توسط متغیرهای سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی پیش‌بینی می‌شود (جدول ۲).

از ۱۳/۷۱+ تا ۲۹/۷۲ مقاله با بیش از ۵۰ استناد در ارجاعات مقاله خود استفاده کرده‌اند. کمترین تعداد استناد به مقالات متا استناد ۸ و بیشترین تعداد ۱۱۶ می‌باشد. جدول ۱ به ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش اختصاص دارد. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود ضرایب همبستگی متغیر (الگوی استناد به مقالات متا استناد) با متغیرهای پیش‌بین (سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی) معنی‌دار بوده‌اند. متغیرهای سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی با الگوی استناد به مقالات متا استناد دارای ارتباط معنی‌دار هستند.

جدول ۱. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	(۱)	(۲)	(۳)
۱- خودکنترلی	۱		
۲- سطح رشد اخلاقی	-۰/۰۲	۱	
۳- الگوی استناد به مقالات متا استناد	-۰/۲۴۸**	-۰/۲۱۵*	۱

** $p < ۰/۰۱$ * $p < ۰/۰۵$

جدول ۲. نتایج رگرسیون چندگانه بین متغیرهای سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی به عنوان متغیرهای پیش‌بین و الگوی استناد به مقالات متا استناد به عنوان متغیر ملاک به روش ورود

دوربین و اتسون	ضرایب رگرسیون		نسبت F احتمال P	ضریب تعیین RS	شاخص‌های آماری متغیرهای پیش‌بین	متغیر ملاک
	۲	۱				
۲/۱۶	$\beta = -۰/۶۶۵$ $t = -۰/۷۶۲$ $P = ۰/۰۰۷$	$\beta = -۱۱/۲۶۴$ $t = -۲/۴۱۳$ $P = ۰/۰۱۸$	$F = ۶/۵۹۸$ $P = ۰/۰۰۲$	۰/۱۱۰	سطح رشد اخلاقی خودکنترلی	الگوی استناد به مقالات متا استناد

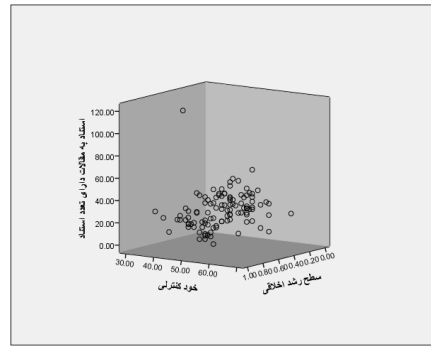
نحوه ارتباط این دو متغیر منتهی به ارائه مدلی شده است که در این نمودار نشان داده شده است.

نمودار ۱ مدل ارتباطی را نشان می‌دهد که در آن الگوی استناد به مقالات متا استناد بر مبنای دو متغیر سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی پیش‌بینی می‌شود.

تعیین می‌شود و بستر و زمینه‌ای که فرایند استناددهی در آن اتفاق افتاده در این فرایند مؤثر است. این یافته‌ها همچنین به گونه‌ای آشکار نظریه‌ها را بررسی می‌کنند. بنابراین رفتار استناد را که مدعی است استناد صرفاً بیانگر تأثیرات شناختی یا منطقی یک کار علمی است، نقض می‌نماید.

متغیر سطح رشد اخلاقی قدرت پیش‌بینی الگوی "استناد به مقالات متا استناد" در رفتارهای استنادی

نویسندگان برتر حوزه علوم پزشکی ایران را دارد. یافته‌های تحلیلی و نهایی پژوهش نشان می‌دهند که تحلیل رگرسیون بر مبنای روش ورود، بیانگر معنادار بودن مدل رگرسیون است. در این مدل رگرسیونی هر دو متغیر سطح رشد اخلاقی ($p=0/018$ ، $p=0/018$) و خودکنترلی ($\beta=0/665$ ، $p=0/007$) از قدرت پیش‌بینی معنادار برخوردار هستند و می‌توانند به عنوان عامل پیش‌بین الگوی رفتاری استناد به مقالات متا نویسنده در نظر گرفته شوند. با توجه به ضرایب رگرسیونی، متغیر سطح رشد اخلاقی تأثیر بیشتری در مقایسه با متغیر خودکنترلی بر روی الگوی استناد به مقالات متا استناد دارد. ضریب تعیین در این رابطه $0/110$ می‌باشد و نشان می‌دهد که ۱۱ درصد از تغییرات متغیر الگوی استناد به مقالات متا استناد توسط متغیرهای پیش‌بین سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی قابل پیش‌بینی است با توجه به ضرایب بدست آمده با فرض ثابت بودن اثر متغیر خودکنترلی به ازای یک واحد افزایش در متغیر سطح رشد اخلاقی به اندازه $0/665$ واحد متوسط متغیر تعدد استناد کاهش می‌یابد و با فرض ثابت بودن اثر متغیر سطح رشد اخلاقی به ازای یک واحد افزایش در متغیر سطح خودکنترلی به اندازه $0/665$ واحد متوسط متغیر تعدد استناد کاهش می‌یابد. تحقیقات نشان می‌دهند که نویسندگان اصولاً تمایل دارند به مقالاتی که استنادات زیادی توسط دیگر نویسندگان دریافت نموده‌اند، استناد نمایند. یافته‌های پژوهش وینکلر (۱۹۸۷) مبنی بر اینکه ۵٪ از انگیزه‌های غیر حرفه‌ای استناددهی بر مبنای آن صورت می‌گیرد که مقاله قبلاً توسط دیگران استناد شده است، نیز مبین این مسئله است. نتایج تحقیقات آدامز (۲۰۰۵) و لویت و تولال

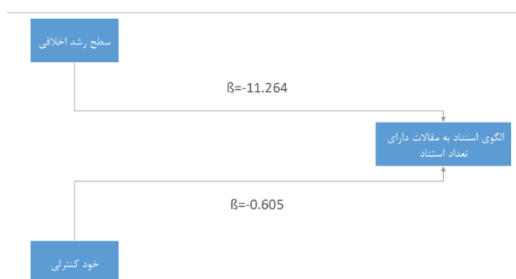
نمودار ۱. مدل ارتباطی الگوی استناد به مقالات متا استناد با عوامل سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی

نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش مبین آن است که بین متغیرهای سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی با الگوهای استناد به مقالات متا استناد، همبستگی خطی معنی‌دار و معکوس وجود دارد یعنی با افزایش سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی میزان استناد به مقالات متا استناد، کاهش می‌یابد. طی دهه‌های گذشته دو نظریه رقیب در خصوص رفتارهای استنادی ارائه شده است. نظریه‌ها بیانگر این است که استنادی که توسط روبرت کی مرتون، ارائه شده است، اساساً بر این نکته تأکید دارد که دانشمندان از طریق استناد به آثار همکاران علمی خود، به آن افراد اعتبار می‌دهند. بنابراین استناد بیانگر تأثیرات شناختی یا منطقی یک کار علمی است. رهیافت ساختار اجتماعی رفتار استنادی که در حوزه جامعه‌شناسی سازنده‌گرایی علم توسعه

یافت، با دیده شک و تردید به پیش‌فرض‌های دیدگاه‌ها را مورد سؤال قرار می‌دهد. دانشمندان انگیزه‌های استنادی پیچیده‌ای دارند که بسته به محیط عملی و منطقی و تحت تأثیر مسائل اجتماعی ساختار می‌یابد. با این تفاسیر، یافته‌های این پژوهش مبنی بر وجود رابطه بین عامل سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی با الگوهای استناد به مقالات متا استناد و قدرت پیش‌بینی این الگوی رفتاری از طریق عوامل فوق، به نوعی تأییدی بر نظریه ساختار اجتماعی رفتار استنادی است. به بیان دیگر الگوی استناد به مقالات متا استناد نویسندگان تحت تأثیر فشارهای اجتماعی

آن، به زعم آنان، قبلاً موقعیتی کسب کرده و می‌تواند به اظهارات و ادعاهای مطرح در مدارک قوت بخشیده و یا مهر تأییدی بر آنها بزند. یک مدرک استناد شونده

می‌تواند سلاحی قوی در اقتناع همکاران باشد.

نمودار ۲. مدل پیش‌بینی الگوی استناد به مقالات متا استناد تحت تأثیر متغیرهای سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی

References

Adams, J 2005, Early citation counts correlate with accumulated impact, *Scientometrics*, vol. 63, no. 3, pp. 567-581.

Bornmann, L, Daniel, HD 2008, what do citation counts measure? A review of studies on citing behavior, *Journal of Documentation*, vol. 64, pp. 45-80.

Case, DO, Miller, JB 2011, Do bibliometricians cite differently from other scholars? *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, vol.62, no.3, pp. 421-432.

Cozzens, SE 1985, comparing the sciences-citation context analysis of papers from neuropharmacology and the sociology of science, *Social Studies of Science*, vol.15, pp. 127-153.

Garfield, E 1979, *Citation Indexing. Its theory and application in science, technology and humanities*, New York: Wiley.

(۲۰۰۸)، نیز نشان می‌دهد که همبستگی مثبت بین استنادات سال اولیه یک مقاله با رتبه استنادی آن وجود دارد. به بیان دیگر استنادات اولیه یک مقاله در جلب استنادات بعدی توسط نویسندگان مؤثر است. یافته‌های این پژوهش بیانگر آن است که بخشی از تغییرات انگیزه‌های استناد نویسندگان به مقالات متا استناد بر مبنای عوامل سطح رشد اخلاقی و خودکنترل قابل تبیین است. این هنجار می‌تواند دنباله‌روی کورکورانه از دیگران باشد و یا لذت همراه بودن با دیگران. همان‌گونه که پیشتر نیز بیان شد، نتایج تحقیقات آدامز (۲۰۰۵)

نشان می‌دهد که همبستگی قوی و معنی‌داری بین استنادات اولیه ۱-۲ سال پس از انتشار با استنادات سال سوم تا دهم وجود دارد. یافته‌های پژوهش لویت و تلوال (۲۰۰۸)، نیز بیانگر آن است که همبستگی معنی دار بین درصد استنادات اولیه و رتبه کل استنادی مقاله وجود دارد. کوزنس (۱۹۸۵) این پدیده را بصورت "موفقیت، موفقیت می‌آورد"، تبیین می‌نماید و بیان می‌کند که این مسئله نه فقط در مورد مدارک پراستناد بلکه در مورد دانشمندان پراستناد نیز صادق است (گارفیلد، ۲۰۰۲)، موند (۲۰۰۴) نیز این پدیده را مزیت تجمعی می‌نامد به این معنی که هر قدر به یک مدرک استناد بیشتری شود، همکاران، تمایل بیشتری به پرچمدار تلقی کردن آن خواهند داشت و در نتیجه، آن مدرک استنادهای بیشتری را متوجه خود خواهد ساخت. نویسنده‌ای که به دنبال ایجاد اعتبار برای بیانات و یافته‌های خود است، مقاله‌ای را که استناد بیشتری دریافت نموده به عنوان مقاله معتبرتر در نظر می‌گیرد. در این حالت برای تصمیم‌گیری درست به نظر دیگران مراجعه نموده و آن را معیار تصمیم‌گیری قرار می‌دهد و به مقاله‌ای استناد می‌نماید که جامعه بزرگ‌تری به آن استناد نموده‌اند. در این حالت اصطلاحاً نویسنده از سطح رشد اخلاقی و خودکنترلی پابینی برخوردار است و صرفاً کورکورانه از دیگران تبعیت می‌کنند. موند (۱۳۸۷)، نیز معتقد است که دانشمندان فقط از آن روی که مدارک استناد شونده متناسب با ساختار منطقی یک مبحث است، به آنها استناد نمی‌کنند، بلکه از این جهت نیز به آنها استناد می‌کنند که مدرک استناد شونده و یا نویسنده

Van Raan, AFJ 2005, For your citations only? Hot topics in bibliometric analysis, *Measurement: Interdisciplinary Research and Perspectives*, vol.3, pp.50-62.

Vinkler, P 1987, A quasi-quantitative citation model, *Scientometrics*, vol.12, pp.47-72.

Woolgar, S 1991, Beyond the citation debate: towards a sociology of measurement technologies and their use in science policy, *Science and Public Policy*, vol.18, pp.319-326.

Garfield, E 2002, Highly cited authors, *Scientist*, vol.16, no.10.

Levitt, JM, Thelwall, M 2008, Patterns of annual citation of highly cited articles and the prediction of their citation ranking: A comparison across subjects, *Scientometrics*, vol.77, no.1, pp.41-60.

Moed, HF, Garfield, E 2004, In basic science the percentage of authoritative references decreases as bibliographies become shorter, *Scientometrics*, vol.60, pp.295-303.

Teaching Correct Scientific Citation Models: “Citation Deviation” in Cited Articles to “Meta citation” published by Top Writers of Iranian Medical Sciences Universities in 2017

Hoseini Abedin^{1*}

Soraya Ziaei²

Faramarz Soheili³

Afshin Mousavi Chalak⁴

1: Ph.D. Student, Department of Knowledge and information science, School of educational Sciences and Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

2: Faculty member and Assistant Professor, Department of Knowledge and information science, School of educational Sciences and Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

3: Faculty member and Assistant Professor, Department of Knowledge and information science, School of educational Sciences and Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

4: Faculty member and Associated Professor, Department of Information Science and Knowledge Studies, School of educational Sciences and Psychology, Payame Noor University Tehran- Iran.

Abstract: The aim of this research was to teach correct scientific citation in the scientific productions of top writers at Iranian Medical Sciences Universities in 2017 with regard to the relationship between moral growth and self-control variables with focus on "Citation to meta citation article" model in the articles of the top authors of Iranian medical universities in 2017. The population of current scientometrics and correlation study in the first part of research was included all the writers who had an H-index of 10 or more in the scientist database of 2017. The sample size at this stage was 110. The data collected were analyzed by SPSS 16.0. The research outcomes showed that the regression model was significant ($\beta = -11/264$, $p = 0/018$), ($\beta = -0/665$, $p = 0/007$). Regarding the results, avoiding citing to “meta citation” articles blindly can, as far as possible, lead to strengthening of citation indices.

Keywords: Moral judgment, Self-Control, Citation Behavior, Meta Citation Articles.

Corresponding author: Ph.D. Student, Department of Knowledge and information science, School of educational Sciences and Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Email: Hoseini.abed@gmail.com